

Nr 307

Av herr **Andersson, Torsten**, och herr **Hermansson, angående småföretagsamhetens lokalfrågor.**

I de senaste årens debatt om en differentiering av landsbygdens näringsliv för att motverka befolkningsomflyttningen till städer och större samhällen har företagsamhetens lokalfrågor spelat en mycket framträdande roll. Särskilt under efterkrigstidens restriktioner i fråga om investeringar och byggnation har det i många fall visat sig omöjligt att ordna lokalfrågan vid en lokalisering av ett företag till ny ort eller en nyetablering. I några fall har man därvid nått en lösning genom de s. k. kollektiva verkstads- husen, inom vilka man kunnat bereda plats för mindre företag och på en gång lösa lokalproblemet för ett antal enheter. Tyvärr har detta emellertid endast varit möjligt i kommuner med särskilda ekonomiska och andra förut- sättningar. I de mindre kommunerna ute i glesbygden, som i alldeles särskild grad är i behov av en ökad sysselsättning för att bevara sin befolkning, har det icke varit möjligt att beträda den vägen.

1948 års utredning angående småföretagens lokalfrågor hade bland annat till uppgift att framlägga förslag angående åtgärder, som avser att främja anskaffning och modernisering av både enskilda och kollektiva verkstads- anläggningar. Denna utredning har sedan början av år 1951 förklarats vi- lande. Vid 1953, 1954 och 1956 års riksdagar föreslogs i motioner att utred- ningens arbete borde återupptagas och frågan om de kollektiva verkstads- husen bringas till en lösning. I bankoutskottets utlåtande nr 30/1954 under- ströks att småföretagens lokalbestånd icke kunde anses tillfredsställande men att frågan redan var föremål för uppmärksamhet, varför man icke kunde tillstyrka ett återupptagande av utredningsarbetet. Utskottet torde därvid ha avsett att kommittén för produktionsfrämjande åtgärder, som till- sattes i december 1952, hade sin uppmärksamhet på frågan, men denna kom- mitté avgav senare sitt utlåtande utan att ha prövat småindustriens lokal- frågor. I sitt utlåtande nr 19/1956 vitsordade bankoutskottet att behov allt- jämt föreläge att upprusta småindustriens lokaler men att denna fråga fram- deles torde komma att uppmärksammas bl. a. från företagarföreningarnas sida. Spörsmålet syntes också böra förtjäna beaktande av de kommunala myndigheterna. Då frågan sålunda enligt utskottets mening syntes kunna bli belyst utan att utredningen om småföretagens lokalfrågor återupptar sin verksamhet, avstyrkte utskottet förslaget.

Riksdagens bankoutskott har därmed vid tvenne tillfällen vitsordat beho- vet av en upprustning av småföretagsamhetens lokaler. Sveriges hantverks- och småindustriorganisation har i skrivelser vid skilda tillfällen till olika

myndigheter kraftigt understrukit behovet av en upprustning på området. Landets företagarföreningar liksom kommunerna är ense om nödvändigheten av att frågan bringas till en lösning, men deras egna resurser förslår inte. Samtidigt som man kan slå fast dessa fakta, har man att konstatera att folkomflyttningen från landsbygd till städer och större tätorter fortgår med i stort sett oförminskad intensitet. Ett verkstads- eller hantverkshus i en ort kan stimulera till nya företag, idérika människor kan med relativt ringa kapitalinsats sätta i gång verksamhet och därmed bereda sysselsättning och utkomst åt flera. På få områden synes det oss vara mera viktigt att staten ger ett handtag än just här. Statsbidrag till kollektiva verkstadshus skulle framför allt i de mindre kommunerna på relativt kort tid förändra näringslivets struktur.

Med anledning av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att frågan om statsbidrag till verkstads- och hantverkshus, antingen genom återupptagande av den vilande utredningen angående småföretagens lokalfrågor eller genom annan särskild utredning, måtte prövas i så god tid, att proposition i ärendet kan föreläggas 1959 års riksdag.

Stockholm den 25 januari 1958

Torsten Andersson

Herbert Hermansson